

**DE RECHTSPOSITIE DER
BURGERLIJKE OVERHEIDSDIENAREN
IN INDONESIË
IN VERBAND MET DE
SOVEREINITEITSOVERDRACHT**

**Uitgave van de
Samenwerkende Vakorganisaties van Overheidspersoneel
(S. V. O.)**

INTRODUCTIE.

Met de voorliggende publicatie beoogt de Raad der Samenwerkende Vakorganisaties van Overheidspersoneel in Indonesië slechts het verschaffen van objectieve voorlichting. Zij, die in staat zijn geweest het tot standkomen van de regelingen, die de hedendaagse rechtspositie beheersen, van nabij mede te maken, hebben zich tot taak gesteld de daarbij verkregen kennis ten dienste van allen te stellen door deze regelingen naar beste weten te interpreteren en te verklaren. Zij onthouden zich daarbij van ieder commentaar of kritiek op de inhoud van de behandelde en verklaarde regelingen. Wel wordt daarentegen hunne visie gegeven met betrekking tot de verwachtingen, die gekoesterd mogen worden ten aanzien van materie, waarover door de inhoud dezer regelingen geen voldoende uitsluitel gegeven wordt.

Deze publicatie zij een gids voor allen, die in het labyrint der na-oorlogse rechtspositie hun weg moeten zoeken.

Zij is bestemd om te worden gehanteerd door de leiders der ambtelijke vakorganisaties. Zij behoort evenwel evenzeer in handen van al die leden dezer organisaties, die zelf weten en zelf oordelen willen. Vertrouwd wordt, dat zij moge bijdragen tot helderder inzicht in deze voor velen nog duistere materie en tot een op juiste en gepaste wijze gebruik maken van de mogelijkheden, welke de hedendaagse rechtspositie biedt.

Namens de Raad der Samenwerkende
Vakorganisaties van Overheidspersoneel,

De Redactie-Commissie:

W. H. Lichtveld.

Ir. J. D. Carrière.

**DE RECHTSPOSITIE DER BURGERLIJKE OVERHEIDS-
DIENAREN IN INDONESIE IN VERBAND MET
DE SOUVEREINITEITSOVERDRACHT.**

Sinds de overdracht van de Souvereine macht over Indonesië aan de Regering der Republiek Indonesia Serikat wordt de rechtspositie van de burgerlijke Overheidsdienaren, die bij die Overdracht zijn overgegaan in dienst van evengenoemde Regering mede bepaald door een tweetal regelingen van recente datum, t.w.:

- 1e. de „Overeenkomst inzake de positie van de burgerlijke Overheidsdienaren in verband met de Souvereiniteitsoverdracht”, welke overeenkomst deel uitmaakt van het ter R.T.C. tussen de Regeringen van Nederland en van de R.I.S. gesloten accord.
- 2e. de „Garantiewet Burgerlijk Overheidspersoneel Indonesië”, een Nederlandse Wet, door de 2e Kamer der Staten-Generaal bereids aangenomen, waarvan met zekerheid kan worden aangenomen, dat zij binnenkort zal afgekondigd worden.

De eerste regeling draagt het karakter van een bilaterale overeenkomst, de tweede is een maatregel van uitsluitend Nederlandse oorsprong. Beide regelingen zijn achter in deze publicatie afgedrukt. Tezamen met de tot het Indisch recht behorende positierregelingen, die op 5 Augustus 1949 resp. ten tijde van de machtsoverdracht geldig waren, vormen zij de basis, waarop de hedendaagse rechtspositie der ambtenaren berust.

DE WORDINGSGESCHIEDENIS.

Tot goed begrip van de onderlinge samenhang der regelingen, die de hedendaagse rechtspositie beheersen, is het nodig iets te weten omtrent de wijze, waarop zij tot stand gekomen zijn.

Garantieverklaring van 2 Augustus 1947.

De eerste stap op de weg der na-oorlogse rechtspositie was de garantieverklaring, welke door de Nederlandse Regering op 2 Augustus 1947 werd afgelegd. Deze verklaring beoogde zekere ongerustheid bij de ambtenaren weg te nemen ten aanzien van hunne positie na de geprojecteerde overgang naar een nieuwe rechtsorde, om aldus de werving van uit te zenden personeel te bevorderen. Van de groep uitgezonden personeel — omschreven volgens criteria ontleend aan het buitenlands verlofreglement — werden de „grondslagen der rechtspositie” door Nederland gegarandeerd. Voorts werd aan het sinds de oorlog uitgezonden personeel ook na overgang naar een nieuwe rechtsorde een bijzondere rechtspositie voorgespiegeld, waarbij Nederland formeel als werkgever zou blijven optreden.

Interpretatieve verklaring.

Insteede van de beoogde rust te brengen, veroorzaakte de verklaring grote onrust in kringen der niet gegarandeerde ambtenaren-blijvers. Zulks noopte de Regering tot het spoedig doen volgen van een interpretatieve verklaring, waarin zij voor het eerst onderscheid maakte tussen:

indirecte garanties, waaronder zij verstond waarborgen ten aanzien van de rechtspositie der ambtenaren, die zij van hare rechtsopvolgers zou verlangen, alvorens hen de macht over te dragen, en

directe garanties, waaronder werden verstaan garanties, welke in werking zouden treden bij eventueel niet naleven van de verplichtingen, die de rechtsopvolgers ingevolge de indirecte garanties op zich genomen zouden hebben.

De niet-verlofgerechtigde blijversgroep zou zich met indirecte garanties tevreden hebben te stellen. Ten aanzien van de uitgezondenen zou Nederland bovendien directe garanties op zich nemen.

Het interim-verslag der commissie-Werner.

De verdere uitwerking van regelingen met betrekking tot de ambtelijke rechtspositie bij de overgang naar een nieuwe rechtsorde werd opgedragen aan een in Nederland zetelende commissie onder voorzitterschap van de heer Mr. Ph. Werner, welke commissie de Nederlandse Regering zou hebben te adviseren ten aanzien van met betrekking tot

deze materie te nemen maatregelen. Het eerste verslag dezer commissie verscheen in de eerste helft van 1948.

In dit verslag ging de commissie er van uit, dat alle op het tijdstip van overgang naar de nieuwe rechtsorde in dienst van het Nederlands Indisch Gouvernement zijnde ambtenaren zouden zijn op te nemen in een te vormen „Bijstandscorps” van Nederlandse Rijksambtenaren, waarvoor Nederland formeel en de facto als werkgever had op te treden. De leden van dit corps zouden, voor zoveel niet nodig voor de bezetting van de Nederlandse vertegenwoordiging in Indonesië (het Hoge Commissariaat) aan de organen der nieuwe (Indonesische) rechtsorde ter beschikking gesteld kunnen worden.

De commissie maakte derhalve principieel geen onderscheid tussen uitgezonden en niet-uitgezonden, Nederlanders en niet-Nederlanders en betrok hen allen in de rechtstreeks door Nederland te verschaffen garantie. Zij maakte slechts een uitzondering ten aanzien van hen, die zich door dienstname bij de Republiek Indonesië of niet tijdige melding vrijwillig van Nederland hebben afgewend en van hen, die niet bereid zouden zijn hunne krachten ter beschikking van de nieuwe organen te stellen. Ten aanzien van hen, zo meende de commissie, zou Nederland van alle verplichtingen zijn ontheven.

Voor wat betreft de vorm van deze garantie verwierp de commissie de indirecte garantie, waarbij betrokkenen in dienst der nieuwe organen overgaan, alsmede de directe garantie, waarbij Nederland slechts als borg optreedt. Slechts een rechtstreekse dienstverhouding tussen Nederland en deze ambtenaren, waarbij Nederland onmiddellijk als hunne hoofdschuldenaar optreedt en financiële verplichtingen te dien aanzien van Indonesië tegenover Nederland, doch niet rechtstreeks van Indonesië tegenover deze ambtenaren ontstaan, leek haar voor deze laatsten aanvaardbaar.

De op Nederland georiënteerde vakbeweging kon zich bij dit oordeel der commissie grotendeels aansluiten. Zij maakte slechts bezwaar tegen het door de commissie gemaakte voorbehoud, dat Nederland van iedere verplichting ontsloeg ten aanzien van voormalige Indische ambtenaren, die niet bereid zouden zijn hunne krachten in dienst van de nieuwe rechtsorde te stellen. Deze opvatting maakte haars inziens inbreuk op het onafwijsbaar recht dezer ambtenaren om in vrijheid te besluiten bij een nieuwe werkgever, hetzij de detacherende Staat der Nederlanden, dan wel de Indonesische Staat, al dan niet in dienst te treden.

Van officiële zijde naar haar mening gevraagd, werd dit oordeel neergelegd in een 3-tal conclusies.

Het tweede verslag der commissie-Werner.

Noch bij de praefederale Regering van Indonesië, noch bij de Nederlandse Regering vond het voorlopig oordeel der commissie-Werner overigens een gunstig onthaal. Eerstgenoemde Regering was van oordeel, dat Indonesië als iedere Staat behoefte zou gevoelen aan een eigen — bij voorkeur uit eigen staatsburgers opgebouwd — ambtenarencorps, dat

niet slechts wat de taakuitoefening betreft volledig ondergeschikt zou zijn aan de nieuwe Regering, doch waarvan ook de rechtspositie door die Regering geregeld zou worden. In deze gedachtengang paste niet een ambtenarencorps, dat voor een overgroot deel zou bestaan uit ter beschikking gestelde Nederlandse Rijksambtenaren. De Nederlandse Regering sloot zich geheel bij deze opinie aan, vooral ook waar zij terugschok voor een te grote mate van blijvende bemoeienis met en verantwoordelijkheid voor de ambtenaren in Indonesië.

De commissie kreeg mitsdien opdracht om, rekening houdende met dit oordeel, de rechtspositie-regeling der Indische ambtenaren in verband met de overgang naar de nieuwe rechtsorde opnieuw uit te werken. In haar tweede evrslag komt zij tot conclusies, welke hierachter in extenso zijn afgedrukt, in hoofdzaken neerkomende op:

- 1e. Opname der tijdens de overgang aanwezige ambtenaren in een „overgangscorps” in dienst der Federale Indonesische Regering met voor de duur van 5 jaren (indirect) gewaarborgde bijzondere rechtspositie.
- 2e. Directe garantie door Nederland van de door Indonesië aanvaarde verplichtingen met betrekking tot het handhaven van deze bijzondere rechtspositie alleen ten aanzien van die leden van dit corps, die op het tijdstip van overgang de status van Nederlander bezitten.
- 3e. Instelling van een paritair Nederlands Indonesisch-adviescollege.
- 4e. Afvloeiing op materieel gunstige voorwaarden gedurende 5 jaar slechts mogelijk in geval van redelijke ontslagmotieven (gereglementeerde afvloeiing).
- 5e. Bijstandscorps vooreerst uitsluitend voor na de overgang uitgezonden personeel.
- 6e. Overgang naar dit Bijstandscorps voor leden van het Overgangscorps eerst mogelijk na 5 jaar en voorzover daarvoor van Regeringswege aangewezen.
- 7e. Na vijf jaar mogelijkheid tot vrijwillige afvloeiing op redelijke voorwaarden.

Standpunt der S.V.O.

In dit stadium formuleerde de S.V.O. haar standpunt met betrekking tot het rechtspositie-vraagstuk in een 7-tal punten, welke haar delegatie naar Nederland als mandaat werden meegegeven. Zij luiden:

- 1e. Vrije keuze voor alle ambtenaren-Nederlanders om te dienen in een Nederlands Bijstandscorps dan wel in rechtstreekse dienst van Indonesië.
- 2e. Vrijheid in het tijdstip der keuze.
- 3e. Een bijzondere door Nederland gegarandeerde rechtspositie, zolang de keuze nog niet zou zijn gedaan.
- 4e. Gereglementeerde afvloeiingsmogelijkheid, indien aan 1e. t/m 3e. zou worden voldaan.
- 5e. Mogelijkheid tot vrijwillige afvloeiing, indien aan 1e. t/m 3e. niet zou worden voldaan.

- 6e. Instelling van een Raad van Beroep en Advies-college, waarin de ambtenaren paritair zouden zijn vertegenwoordigd.
- 7e. Transfermogelijkheden ten aanzien van gezinsverplichtingen, spaargelden en pensioenen.

Vergeleken bij de eerder vermelde conclusies van de vakbeweging, betekende dit standpunt dus reeds een zekere matiging in dier voege, dat de voorgestane beginselen werden getemperd op grond van utiliteitsoverwegingen. Immers: de vrijheid van keuze (van het corps) en de vrijheid van afvloeiing werden van elkaar afhankelijk gesteld. De laatste werd eerst verlangd, indien de eerste niet zou kunnen worden verkregen.

De garantie-verklaring van 5 Augustus 1949.

Inmiddels was ook de praefederale Regering van Indonesië tot het inzicht gekomen, dat door het uitblijven van nadere aanwijzingen voor de oplossing van het rechtspositie-vraagstuk de spanning in het Indische ambtenarencorps tot het breekpunt was genaderd en langer talmen tot een ernstige mate van verloop aanleiding zou kunnen hebben gegeven. Zij zond deswege een deputatie, bestaande uit enige Secretarissen van Staat, leden van de Personeelsraad en het Hoofd van de Dienst voor Algemene Personeele Zaken naar Nederland voor het voeren van besprekingen met de Nederlandse Regering. Als resultaat dezer besprekingen en mede als gevolg van door de vakbeweging op die Regering uitgeoefende druk, werd door Haar op 5 Augustus 1949 de tweede Garantie-verklaring uitgegeven.

De tweede Garantie-verklaring bevestigde — iets wat tot dusver door uitlatingen van Regeringswege telkens weer in twijfel moest worden getrokken —, dat de Nederlandse Regering het zich nog steeds tot een plicht rekende enige meerdere zekerheid te verschaffen omtrent de toekomst van de onder Haar souvereiniteit in Indonesië arbeidende ambtenaren, althans voorzover het betrof hen, die Nederlander zijn en blijven. Veel duidelijker omlijnd dan de Verklaring van 1947 gaf de nieuwe verklaring te kennen, welke aanspraken door betrokkenen daaraan zouden kunnen worden ontleend.

De nieuwe verklaring brak met het in de eerste verklaring gemaakte onderscheid tussen uitgezonden en in Indonesië aangeworven ambtenaren. Terwijl in beginsel alle ambtenaren van Nederlandse nationaliteit erin werden betrokken, werd evenwel de realisatie van de garantie afhankelijk gesteld van vestiging metterwoon in Nederland.

Had de eerste verklaring in enigszins vage termen een garantie van de „grondslagen der rechtspositie” gegeven, thans beperkte de nieuwe verklaring zich nadrukkelijk tot het garanderen van de consequenties van dienstbeëindiging. Zulks geschiedde op basis van de op 5 Augustus 1949 van kracht zijnde regelingen (o.a. de B.A.G. 1949).

De gelegenheid werd voorts geopend om onder bepaalde voorwaarden vijf jaren na de souvereiniteitsoverdracht vrijwillig de dienst te verlaten met behoud der garantie.

Tegen de inhoud van deze verklaring had de op Nederland georiënteerde vakbeweging in hoofdzaken de volgende bezwaren:

- 1e. De verklaring repte niet van de garantie der pensioenen van al die gewezen Overheidsdienaren, die niet sinds de tweede wereldoorlog daadwerkelijk aan de wederopbouw hadden medegewerkt.
- 2e. De garantie beperkte zich tot de consequenties van dienstbeëindiging binnen vijf jaren na de overdracht der Souvereiniteit.
- 3e. Geen garantie werd gegeven van de verworven pensioen-aanspraken van hen, die bij het verstrijken van de termijn van vijf jaar nog geen 10 dienstjaren hadden en nog geen 45 jaar waren.
- 4e. De eis tot vestiging metterwoon in Nederland sluit grote groepen van de garantie uit, voor wie het onmogelijk of onwenselijk zou zijn om aan deze eis te voldoen.

Voorstellen der Nederlandse Delegatie ter R.T.C.

De Nederlandse Delegatie ter R.T.C. — waaraan een drietal afgevaardigden der S.V.O. als deskundige adviseurs waren toegevoegd — had op aanwijzingen van de Nederlandse Regering de integrale overgang aller in dienst zijnde ambtenaren in de dienst der Regering van Indonesië, zij het met zekere waarborgen omkleed, tot uitgangspunt der te voeren onderhandelingen te kiezen.

In overeenstemming met het ontvangen mandaat, meende de delegatie der S.V.O. aan het dienovereenkomstig opgesteld programma te kunnen medewerken, indien voldaan zou kunnen worden aan de navolgende desiderata:

- 1e. de vorming van een Bijstandscorps van ter beschikking van de R.I.S. gestelde Nederlandse Rijksambtenaren, welk corps door overgang op de voet van vrijwilligheid tevens een uitweg zou hebben te bieden aan die leden van het over te dragen corps, welke tegen het rechtstreekse dienstverband bij de nieuwe soeverein bezwaren zouden hebben;
- 2e. Nederlandse garantie voor alle niet-Indonesische leden van het overgedragen corps voor de verdere duur van hun dienstverband;
- 3e. instelling van een paritair Nederlands-Indonesisch college, waarin een adequate vertegenwoordiging van de ambtelijke vakbeweging, ter bewaking van de rechtspositie van het overgedragen corps, met dien verstande dat de door Nederland aan te wijzen leden ten aanzien van ambtenaren van Nederlandse nationaliteit in laatste ressort uitsluitende, doch dan alleen Nederland bindende jurisdictie zouden bezitten.

De Nederlandse Delegatie heeft haar voorstellen neergelegd in een drietal aan de andere Delegaties aangeboden stukken (z.g. „Oral notes”), t.w.:

- I. Grondbeginselen voor de overgang van het Burgerlijk Overheidspersoneel in Indonesië bij een overgang van de souvereiniteit.

- II. Grondbeginselen voor de beëindiging van de Overgangsregeling voor de burgerlijke Overheidsdienaren in Indonesië, die bij de overdracht van de souvereiniteit overgaan in dienst van de R.I.S.
- III. Grondbeginselen voor het verlenen van personele bijstand door Nederland ten behoeve van de burgerlijke Overheidsdiensten der V.S.I. en der deelstaten of omgekeerd.

De ter Ronde Tafel Conferentie gevoerde onderhandelingen.

Het bleek overigens al spoedig, dat de waarborgen, die de Nederlandse Delegatie zich voorgesteld had aan de integrale overdracht van het gehele ambtenarencorps te verbinden, bij de Indonesische Delegaties op ernstig verzet zouden stuiten.

Insteede van onveranderlijkheid der arbeidsvoorwaarden gedurende een 5-jarige overgangsperiode, wensten de Indonesische vertegenwoordigers niet slechts de mogelijkheid tot herschikking en selectie aan de Regering der R.I.S. voor te behouden; zij deden de Nederlandse Regering zelfs uitgewerkte plannen toekomen betreffende wijzigingen in de personeelsbepalingen, welke zij zich voorstelden onmiddellijk na de souvereiniteitsoverdracht aan te brengen.

Het paritair adviescollege bleek van Indonesische zijde als een aantasting der Indonesische souvereiniteit te worden gevoeld. Door tegenstellen ter zake van de samenstelling en bevoegdheden van dit college werden de waarborgen, die een dergelijk college had kunnen bieden, dermate afgezwakt, dat het ook in de ogen der Nederlandse Regering waardeloos geworden was en als onderhandelingsobject werd prijs gegeven ter verkrijging van onveranderlijkheid der arbeidsvoorwaarden gedurende ten minste twee jaren.

Nadat aldus voorkomen was, dat althans ten aanzien van ambtenaren van Nederlandse nationaliteit reeds in de eerste twee jaren na de souvereiniteitsoverdracht aan de evenvermelde plannen tot wijziging der rechtspositie in ongunstige zin uitvoering gegeven zou kunnen worden, is het hierachter nader te behandelen accoord ter zake van de rechtspositie van de burgerlijke Overheidsdienaren tot stand gekomen, dat op zich zelf in de plaats treedt van de hierboven sub I en II vermelde voorstellen.

Ten aanzien van een eventueel te vormen Bijstandscorps is het Nederlandse voorstel aanvaard, dat Nederland en de V.S.I. nader in overleg zullen treden over de vraag in hoeverre wederzijdse bijstandsverlening kan worden bevorderd door het in het leven roepen door beiden of door een van beiden van een cops ambtenaren, waaruit de een ten behoeve van de ander op diens verzoek ambtenaren ter beschikking zal kunnen stellen. Het Nederlandse standpunt in deze is, dat een dergelijk corps slechts zal worden gevormd, indien en voor zover de Indonesische Regering er om vraagt.

In dit stadium der onderhandelingen heeft de delegatie der S.V.O. ter R.T.C., bestaande uit een deskundige en twee adviseurs, toegevoegd aan de Nederlandse Delegatie, gemeend aan de Voorzitter dier Delegatie te moeten mededelen de mede-verantwoordelijkheid voor het onderhandelings-resultaat niet verder te kunnen dragen.

De Garantiewet.

Met het tot standkomen van het R.T.C.-accord had het door de Nederlandse Regering nagestreefde systeem van indirecte garanties gefaald. Ook deze Regering, doch meer nog parlementaire kringen, waren sindsdien tot de overtuiging gekomen, dat dit systeem zou moeten plaats maken voor één, waarin directe Nederlandse garanties een grotere plaats zouden hebben in te nemen, als compensatie voor het pijnlijk gevoelde tekort aan waarborgen, welke dit accord opleverde voor de rechtszekerheid der overgedragen.

De garantiewet, die op 23 December 1949 door de Tweede Kamer aangenomen is en na goedkeuring ook door de Eerste Kamer binnenkort zal worden afgekondigd, komt stellig aan enkele leemten enigermate tegemoet. De wet erkent het beginsel van vrijwilligheid in de afvloeiing, doch de geboden afvloeiingsvoorwaarden zullen goeddeels nog uitgewerkt moeten worden en dan, naar met stelligheid verwacht kan worden, van dien aard zijn, dat velen zich in de mogelijkheid tot effectueren dier vrijwilligheid ernstig beknot zullen gevoelen.

Overigens bevat de wet ten opzichte van de Garantie-verklaring van 5 Augustus 1949 onderscheidene verbeteringen van meer of minder ingrijpende aard.

DE INHOUD DER VASTGESTELDE REGELINGEN.

Formele status van het ambtenarencorps.

Gerekend vanaf het tijdstip van de overdracht der souvereiniteit worden alle bij de Regering van Indonesië (de praefederale Regering) in vast of tijdelijk dienstverband of op kortverband werkzame burgerlijke Overheidsdienaren, waaronder begrepen de z.g. „locale ambtenaren” in dienst van Gemeenten, Provinciën, Regentschappen, etc., geacht te zijn overgegaan in de dienst der Regering van de Republiek Indonesia Serikat (art. 1 van het R.T.C.-accoord). Ieder voormalig Overheidsdienaar in Indonesië is derhalve sinds 27 December 1949 automatisch ambtenaar in dienst van de Regering der R.I.S.

Zulks houdt in, dat zelfs de voormalige Indische ambtenaren, die in overleg tussen de Regeringen van Nederland en van de R.I.S. zijn of worden bestemd om te werk te worden gesteld op de kantoren der Nederlandse vertegenwoordiging in Indonesië (het Hoge Commissariaat) of in Nieuw Guinea eerst door de Regering der R.I.S. zullen moeten worden ontslagen. Het is nog onbekend, welke rechten zij bij dit ontslag zullen behouden en welke rechten hen bij die tewerkstelling zullen worden toegekend, doch zowel ontslag als tewerkstelling vorderen in dit geval vanzelfsprekend een vrijwillige handeling van betrokkenen.

Dienstvoorwaarden.

Waar bij de overdracht der souvereiniteit alle regelingen der voormalige Regering van wetgevende of andere aard van kracht blijven tot zij eventueel gewijzigd of door andere vervangen, dan wel ingetrokken zullen worden, heeft de overgang in de dienst van de nieuwe souvereine Werkgever vooralsnog plaats gevonden op dezelfde dienstvoorwaarden als vóór die overdracht bestonden.

De Regering der R.I.S. heeft alle rechten en verplichtingen, welke Indonesië op het tijdstip der Souvereiniteitsoverdracht ten aanzien van deze Overheidsdienaren, zomede ten aanzien van de gewezen Overheidsdienaren en van hunne nagelaten betrekkingen had, overgenomen (art. 2 van het accoord), doch zij heeft zich, behoudens een enkele uitzondering, alle rechten voorbehouden, die ook de voormalige Regering te dien aanzien zou hebben bezeten.

Niemand kan nog zeggen hoe de nog al rekbare rechten, welke door een publiekrechtelijke werkgever ten aanzien van zijn personeel uitgeoefend kunnen worden, door de Regering der R.I.S. zullen worden gehanteerd.

De bedoelde uitzondering betreft de verplichting, welke de Regering der R.I.S. op zich genomen heeft om ten aanzien van ambtenaren, die

de Nederlandse nationaliteit bezitten en voor zolang zij die behouden, gedurende een tijdvak van twee jaren na de soevereiniteitsoverdracht geen wijziging ten ongunste te zullen brengen in de op het tijdstip van de overdracht geldende positieregelingen (art. 3 van het accoord). Dit is dan alles wat er van de z.g. indirecte garanties overgebleven is.

Ten aanzien van alle ambtenaren van niet-Nederlandse nationaliteit, waaronder dus ook alle voormalige Nederlandse onderdanen, zomede van hen die op grond van de regelingen voor de toescheiding van het Staatsburgerschap de Nederlandse nationaliteit zullen verliezen, bestaat dus reeds dadelijk de mogelijkheid tot wijziging van de regelingen en bepalingen, welke hun rechtspositie beheersen; ten aanzien van de ambtenaren-Nederlanders ontstaat die mogelijkheid over twee jaar.

Ten overvloede zij erop gewezen, dat de z.g. „gelijkstelling” van geen invloed is op de toescheiding van het Staatsburgerschap. Gelijkgestelden zijn geen Nederlanders, doch Nederlandse onderdanen, op wie voorheen de bepalingen van het z.g. Europees Recht van toepassing waren.

Herschikking en selectie.

Ingevolge artikel 4 van het R.T.C.-accoord heeft de Regering der R.I.S. zich onmiddellijk ingaande na de overdracht der Souvereiniteit het recht voorbehouden om de in haar dienst overgedragen ambtenaren te herschikken en te selecteren.

Aangenomen mag worden, dat „herschikking” niet op de materiële arbeidsvoorwaarden (inpassing) betrekking zal hebben, doch slechts op de tewerkstelling en dienstverhoudingen, terwijl men onder „selectie” slechts een hanteren van het ontslagrecht zal kunnen verstaan.

Formele arbeidsvrijwilligheid.

De Regering der R.I.S. zal geen der in haar dienst overgedragen ambtenaren onvrijwillig, d.i. tegen zijn wil in dienst houden. Zulks houdt slechts in, dat tegen hen niet zulke maatregelen als arbeids- of burgerdienstplicht getroffen zullen worden. Zulks geldt ten aanzien van ambtenaren van alle landaarden. Aan een verzoek tot ontslag dezer overgedragen ambtenaren zal dus te allen tijde gevolg gegeven worden (art. 5 van het accoord). Zulks houdt echter niet in, dat de Regering der R.I.S. verplicht zal zijn om bij zodanig ontslag onder alle omstandigheden een wachtgeld, onderstand of pensioen toe te kennen, dat betrokkene het effectueren van de formele arbeidsvrijwilligheid mogelijk zal kunnen maken (art. 5 sub. b van het accoord).

Afvloeiing wegens volbrachte dienstdtijd.

Uit het bepaalde in artikel 2 van het accoord vloeit voort, dat zij, die op grond van de geldende bepalingen hun dienstdtijd hebben volbracht, de dienst zullen kunnen verlaten met behoud van alle daaruit voortvloeiende aanspraken, welke ten laste komen van Indonesië.

Daarbij dient evenwel te worden bedacht, dat de Regering der R.I.S. bevoegd is om, ten aanzien van ambtenaren Nederlanders over twee jaren

en voor alle overigen reeds aanstonds, de bepalingen die het pensioenrecht beheersen, uit eigen bevoegdheid te herzien, zowel voor wat betreft het tijdstip waarop pensioen kan worden verkregen als voor wat betreft de grootte van het toe te kennen pensioen.

Voortijdige afvloeiing op kosten van Indoenslë.

Voortijdige afvloeiing op kosten van de R.I.S. zal gedurende de tweejarige overgangsperiode slechts plaats vinden, indien het ontslag plaats vindt om redenen van dienstbelang (overtolligheid, ongeschiktheid) buiten schuld of toedoen van betrokkene. Voor deze ontslagen geldt een afvloeiingsregeling, welke als Bijlage aan het R.T.C.-accord is toegevoegd en geheel overeenstemt met de overeenkomstige regeling in artikel 2 lid 3) der Garantiewet (art. 5 sub. a van het accord).

Na afloop van deze twee-jarige periode zal ontslag op verzoek op kosten van de R.I.S. mogelijk geworden zijn, indien ter beoordeling van de Regering der R.I.S. zodanige wijziging in de dienstvoorwaarden heeft plaats gevonden, dat doordienen in redelijkheid niet zal kunnen worden geveegd. Inmiddels heeft evenwel de Regering der R.I.S. de bevoegdheid verkregen om de afvloeiingsvoorwaarden uit eigen bevoegdheid vast te stellen of te herzien (art. 5 sub. c van het acoord).

Afvloeiing op kosten van Nederland.

In gevallen, waarin afvloeiing op kosten van Indonesië niet mogelijk gebleken is en betrokkene nochtans overtuigd is van de redelijkheid zijner ontslagmotieven, blijft voor hen, die vallen onder de werking der Garantiewet, de mogelijkheid open om een beroep te doen op de bepalingen dier Wet. Hij, die hiervan gebruik wenst te maken, zal in eerste instantie die redelijkheid hebben aan te tonen ten genoegen van een daarvoor door de Kroon in te stellen Nederlandse Staatscommissie (art. 2 lid 1) sub c. der Wet).

Erkent deze commissie die redelijkheid, dan wordt op betrokkene op kosten van Nederland een zelfde afvloeiingsregeling toegepast als bovenbedoeld (art. 2 lid 3 der Wet). Wordt de redelijkheid der ontslagmotieven door deze commissie niet erkend, dan kan betrokkene nochtans in aanmerking komen voor onderstand op kosten van Nederland volgens nog nader vast te stellen regelen, waarvan reeds in de garantiewet is vastgesteld, dat deze onderstand tenminste gedurende twee jaren zal worden uibetaald, volgens de percentages vastgelegd in art. 2 sub 7 (a en b).

Groepen vallende onder de werking der Garantiewet.

a. Beperking naar de aard van het dienstverband.

Onder de werking van de wet vallen Overheidsdienaren, in dienst van het Land of van zelfstandige locale gemeenschappen

1e. in vasten dienst

2e. in kort verband

3e. in tijdelijke dienst, die reeds op of vóór 1 Maart 1942, d.w.z. vóór de oorlog, in dienst waren.

Nadrukkelijk worden dus de na de oorlog in tijdelijke dienst aangenomen ambtenaren, die geen kort-verbanders zijn, van de werking der wet uitgesloten (art. 1 sub. Ia der Wet).

Op deze uitsluiting der na-oorlogse tijdelijken is een uitzondering toegelaten ten aanzien van hen, die ontslagen worden wegens in en door de dienst verkregen letsel of gebreken. Deze personen vallen — voorzover aan de overigens gestelde eisen wordt voldaan — dus wel onder de werking van de Wet (art. 1 sub. IIb der Wet). Op de vraag door welke instantie wordt beslist of een ontslag is verleend wegens door in en door de dienst verkregen letsel of gebreken, wordt in de Wet geen uitsluitsel gegeven. Aangenomen mag worden dat zulks door meergenoemde door de Kroon in te stellen commissie zal dienen te geschieden.

b. Beperking naar het Staatsburgerschap.

Onder de werking van de wet vallen slechts Overheidsdienaren, gewezen Overheidsdienaren of nagelaten betrekkingen van Overheidsdienaren, voorzover zij op 5 Augustus 1949 Nederlander waren en voor zolang zij de status van Nederlander behouden (art. 1 der Wet). Nederlanders, die op de voet van de regeling voor de toescheiding van het Staatsburgerschap als gevolg van een vrijwillig door hen te stellen daad het Indonesisch Staatsburgerschap aanvaardden, verliezen daarmede dus hun recht op garantie ingevolge deze Wet.

Omtrent hen, die tevoren Nederlands onderdaan waren en achteraf door een daad als in de regeling voor de toescheiding van het Staatsburgerschap wordt geëist, Nederlander worden, wordt in de Wet niets bepaald. Vooralsnog moet aangenomen worden, dat ingevolge de letter van de Wet deze personen niet onder de werking der Wet vallen.

Ten aanzien van de toescheiding van het Staatsburgerschap is de z.g. „gelijkstelling” van gene betekenis. Gelijkgestelden waren Nederlands onderdaan en geen Nederlander en vallen dus niet onder de werking van de Wet.

De enige mogelijkheid om bepaalde groepen van Nederlandse onderdanen, gelijkgestelden zowel als niet-gelijkgestelden en uitheemsen zowel als inheemsen onder de werking van de Wet te brengen, ligt dus besloten in artikel 9 der Wet. Of en in welke mate dit geschieden zal, is thans niet te zeggen.

c. Beperking naar het tijdstip van dienstaanvaarding.

Onder de werking van de Wet vallen allen — voorzover zij voldoen aan de eisen van dienstverband en Staatsburgerschap — die op 5 Augustus 1949 (het tijdstip van afkondiging der Tweede Garantie-verklaring) in dienst waren.

Zij die na 5 Augustus 1949, doch vóór 27 December 1939 in dienst traden, vallen slechts onder de werking van de Wet, in zoverre zij met instemming van de Minister van Overzeese Gebiedsdelen in hun dienstverband zijn aangesteld (art. 1 sub. Ib der Wet). Aangezien nooit is vastgesteld of aanstellingen al dan niet met instemming van de Minister hebben plaats gevonden, worden allen die tussen 5 Augustus en 27 December j.l. in dienst traden, hiermede tot twijfelgevallen met uitzondering der uitgezonden ambtenaren in vaste dienst en kortverbanders. Nochtans kan met redelijke zekerheid aangenomen worden, dat zulks geacht zal worden het geval te zijn.

Zij die na de overdracht der Souvereine macht in dienst treden, vallen met stelligheid buiten de werking der Wet.

Zoals reeds eerder vermeld moeten ambtenaren in tijdelijke dienst reeds sinds 1 Maart 1942 of eerder in dienst zijn geweest om onder de werking der Wet te vallen.

d. Beperking naar het tijdstip van dienstbeëindiging.

Onder de werking van de Wet vallen op 5 Augustus 1949 in dienst zijnde Overheidsdienaren, voor zover zij vóór 27 December 1954 (vijf jaren na de souvereiniteitsoverdracht) de dienst beëindigen (art. 2 lid 1 der Wet). Zij die na die datum blijven doordienen, onttrekken zich daarmee dus aan de werking van de Wet en verliezen de mogelijkheid tot verkrijging van een Nederlandse garantie hunner pensioen-aanspraken. Slechts het bepaalde in artikel 5 lid 2 der Wet schept enige mogelijkheid om — met medewerking van een door de Kroon in te stellen commissie — ook na deze datum in enigerlei dienstverband bij de Regering der R.I.S. te blijven doordienen, zonder alle garantierechten te verliezen. Of, wanneer en op welke schaal van deze mogelijkheid zal kunnen worden gebruik gemaakt, zal wel allereerst worden bepaald door de onderlinge verhouding en het onderling overleg tussen de Unie-partners tegen dat tijdstip, en het lijkt praematuur zich reeds thans daarover uit te spreken.

Onder de werking der Wet vallen tevens gewezen Overheidsdienaren, dat zijn dus zij, die vóór 5 Augustus 1949 de dienst verlieten, doch uitsluitend voor zover zij na Augustus 1945, dus na de oorlog, daadwerkelijk aan de wederopbouw van Indonesië hebben medegewerkt, dan wel ondanks bereidheid hiertoe, slechts door omstandigheden buiten hun wil daarin verhinderd zijn geweest. De beoordeling der bereidheid en van het buiten hunne wil zijn der omstandigheden is in handen gelegd van een door de Kroon in te stellen commissie (art. 1 sub. IIa der Wet). De pensioenen der tot deze groep behorende gewezen Overheidsdienaren — voor zover aan andere criteria is voldaan — zijn dus mede gegarandeerd.

Daarentegen blijven de pensioenen van allen, die reeds vóór of tijdens de oorlog werden gepensionneerd, in ieder geval buiten de garanties van deze Wet.

Hieruit moet echter niet worden afgeleid, dat Nederland onder geen omstandigheden zou willen opkomen voor de pensioenrechten van deze reeds vóór de oorlog gepensioneerde Nederlandse Gouvernements-ambtenaren, doch slechts dat het niet nodig en ook minder geëigend werd geacht om deze (reeds toen) verkregen rechten uitdrukkelijk mede onder de thans gegeven garanties te betrekken. Het is nog niet mogelijk te bepalen of en in welke mate bereidheid hiertoe aanwezig zal blijken.

Gevolgen der Wet.

De Wet garandeert uitsluitend de consequenties van dienstbeëindiging in de vorm van door Nederland gewaarborgde wachtgelden, onderstanden en/of pensioenen. De dienstbeëindiging wordt als definitief beschouwd. Weder in dienst treden bij de Regering der R.I.S. doet alle garantie-aanspraken verloren gaan, zulks behoudens dispensatie te verlenen door een daartoe door de Kroon in te stellen commissie (art. 7 lid 2 der Wet).

De gevolgen der door Nederland gegeven garanties kunnen van drieërlei aard zijn.

- a. De Regering der R.I.S. blijft in gebreke om verplichtingen, die Zij bij het R.T.C.-accord t.a.v. dienstbeëindigingen op zich genomen heeft, na te komen. In dat geval neemt Nederland die verplichtingen over en zet de hieruit voortvloeiende uitkeringen voort.
- b. De R.I.S. blijft niet in gebreke om op zich genomen verplichtingen na te komen, doch wijzigt uit eigen bevoegdheid de personeelsbepalingen t.o.v. de toestand op 5 Augustus 1949 ten nadele der ambtenaren. Voorzover hieruit na dienstbeëindiging geringere wachtgelden, onderstanden of pensioenen voortvloeien dan waarop betrokkenen bij voortbestaan van de op 5 Augustus 1949 geldende regelingen aanspraak zouden hebben gehad, zal Nederland het nadelig verschil bijpassen.
- c. De Wet opent de mogelijkheid om onder bepaalde omstandigheden ten laste van Nederland wachtgeld, onderstand en/of pensioen te genieten, ook in die gevallen van afvloeiing, waarin de R.I.S. ingevolge de bepalingen van het R.T.C.-accord niet tot enige uitkering verplicht is. Ten aanzien van deze omstandigheden is principieel onderscheid te maken tussen:
 - 1e. afvloeiing voor 27 December 1954.
 - 2e. afvloeiing op 27 December 1954.

De gevolgen bedoeld sub. a en b vereisen geen verdere toelichting. Wij zullen ons hieronder dus bezig houden met onderscheidene gevallen van afvloeiing.

Afvloeiing wegens volbrachte diensttijd (w.o. medebegrepen een uitgediend kortverband).

De gevolgen van een dergelijke dienstbeëindiging komen volgens het R.T.C.-accord altijd ten laste van de R.I.S. (art. 2 van het R.T.C.-accord). Zij worden voorzover het de R.I.S. betreft bepaald door de op het tijdstip

van ontslag geldende regelingen (door de R.I.S. vastgesteld). Ten aanzien van ambtenaren-Nederlanders zullen deze regelingen vóór 27 December 1951 niet ten ongunstie gewijzigd kunnen worden (art. 3 van het R.T.C.-accord). Bovendien zijn de uitkeringen door Nederland gegarandeerd tot de bedragen, waarop volgens de op 5 Augustus 1949 geldende regelingen aanspraak zou bestaan. (art. 2 lid 1 sub. a juncto lid 3 der Garantiewet). Ieder op grond van volbrachte diensttijd pensioengerechtigde, vallende onder de werking der Garantiewet, kan er dus van verzekerd zijn, dat hem een pensioen op de voet der op 5 Augustus 1949 geldende regelingen, hetzij door de R.I.S., hetzij door Nederland, zal worden uitbetaald.

Het door de R.I.S. te betalen pensioen, zowel als de Nederlandse garantie ervan, is vanzelfsprekend gebonden aan de eis, dat wordt voldaan aan de voor eervol ontslag gestelde vereisten. Indien de R.I.S. de betrokkene het praedicaat „eervol” en daarmee het pensioen onthoudt, kan door een door de Kroon in te stellen commissie nochtans zelfstandig worden beoordeeld, of aan deze vereisten wordt voldaan en blijft de mogelijkheid open om de garantie, indien die commissie daarvoor termen aanwezig acht, niettemin te realiseren.

Afvloeiing wegens voortijdig verleend ontslag.

De gevolgen van dit ontslag komen eveneens ten laste van de R.I.S., voorzover het ontslag plaats vindt om redenen van dienstbelang buiten schuld of toedoen van betrokkene (art. 5 sub. a en c van het R.T.C.-accord). Hiervoor geldt de **gunstige afvloeiingsregeling**, omschreven in de Bijlage van het R.T.C.-accord. Indien deze regeling door de R.I.S. uit eigen bevoegdheid ten ongunste zou worden gewijzigd, hetgeen na 27 December 1951 mogelijk is (art. 5 sub. c van het accord), is het ontbrekende door Nederland gegarandeerd (art. 2 lid 1 sub. b juncto lid 3 der Garantiewet).

De gunstige afvloeiingsregeling omvat een 5-jarige wachtgeld-periode, medetellende voor pensioenberekening, gevolgd door evenredig pensioen, dat voor hen die op minder dan 40% aanspraak kunnen maken wordt verhoogd met 4% tot een maximum van 40%. De Nederlandse Wet garandeert voor tijdelijke ambtenaren een hogere minimum-uitkering dan het in de oorspronkelijke regeling hiervoor genoemde bedrag (art. 2 lid 3 der Wet). Hieruit voortvloeiende vermeerdering der uitkeringen zal dus te allen tijde voor rekening van Nederland komen.

Voortijdig afvloeien op verzoek (vóór 27 December 1954).

a. Met als redelijk erkende ontslagmotieven.

De gevolgen van een dergelijk voortijdig afvloeien zullen ook bij als redelijk erkende motieven vóór 27 December 1951 in geen geval ten laste komen van de R.I.S.; daarna slechts indien ter beoordeling van de Regering der R.I.S. zodanige wijziging in de dienstvoorwaarden van betrokkene heeft plaats gevonden, dat doordienen in redelijkheid niet van hem kan worden gevorderd (art. 5 sub. b en c van het accord). Hiervoor zullen door de R.I.S. vast te stellen afvloeiingsvoorwaarden gelden.

Indien de redelijkheid der ontslagmotieven evenwel door een door de Kroon in te stellen commissie wordt erkend, zullen deze gevolgen, voor zover de R.I.S. weigerachtig of in gebreke blijft, door Nederland worden gedragen. Deze garantie omvat de gunstige afvloeiingsregeling als bovenbedoeld (art. 2 lid 1 sub c juncto lid 3 der Garantiewet).

Een ambtenaar, wiens ontslagmotieven, hetzij door de Regering der R.I.S., hetzij door de Nederlandse commissie als redelijk zijn erkend, kan dus in ieder geval rekenen op uitkeringen op de voet der gunstige afvloeiingsregeling.

Het oordeel der commissie inzake de redelijkheid der ontslagmotieven behoort als regel preventief, d.w.z. vóór dienstneerlegging, te worden gevraagd. Zulks brengt mede, dat hij goed doet zich van het oordeel der commissie te overtuigen, alvorens een verzoek om ontslag (bij de Regering der R.I.S.) in te dienen. Indien betrokkene evenwel vermeent voor onmiddellijke dienstneerlegging dusdanig dringende redenen te hebben, dat het oordeel der commissie niet kan worden afgewacht, zal dit oordeel ook achteraf uitgesproken kunnen worden. Hij heeft daarmee het risico van een voor hem ongunstig oordeel te aanvaarden. In afwachting van de beslissing der commissie geniet hij desgewenst vrije overtocht naar Nederland benevens onderstand volgens nader vast te stellen regelen (art. 2 lid 2 der Wet).

Het oordeel der commissie inzake de redelijkheid van ontslagmotieven kan ook groepsgewijs worden verzocht en uitgesproken (art. 2 lid 1 sub. c en lid 2 der Wet).

b. Zonder erkenning van de redelijkheid der ontslagmotieven.

Indien noch de Regering der R.I.S. noch de door de Kroon in te stellen commissie de redelijkheid der ontslagmotieven kan erkennen en betrokkene nochtans wenst af te vloeien of reeds is afgevloeid, kan hij nochtans aanspraak maken op onderstand ten laste van Nederland volgens nader vast te stellen regelen (art. 2 lid 4 der Garantiewet).

Hiermede is de materieel mogelijk gemaakte afvloeiingsvrijwilligheid in beginsel erkend. Zeker is evenwel, dat de aldus te verkrijgen onderstand aanmerkelijk minder zal zijn dan hetgeen waarop aanspraak zou bestaan ingevolge de eerder vermelde gunstige afvloeiingsregeling. Er zal mitsdien nog moeten worden afgewacht in hoeverre de aldus erkende vrijwilligheid sociaal-economisch te effectueren zal zijn.

Afvloeiing aan het einde van de vijfjarige periode.

De consequenties van na 27 December 1954 verleende ontslagen zijn niet meer gegarandeerd. In verband hiermede biedt de wet ook aan hen, die op die datum hun dienstdtijd nog niet hebben volbracht, de gelegenheid om op die datum af te vloeien met behoud van een gegarandeerd pensioen of onderstand. Zij die van deze laatste gelegenheid tot het verkrijgen van een door Nederland gegarandeerde ouderdomsvoorziening gebruik wensen te maken, hebben tijdig de Regering der R.I.S. om ontslag te verzoeken.

De gevolgen van een dergelijk ontslag komen uiteraard geheel ten laste van Nederland.

De gevolgen van deze afvloeiing zijn:

- a. voor ambtenaren in vaste dienst met een dienstdienst van ten minste 10 jaren, die een leeftijd van 45 jaar hebben bereikt: gewoon evenredig pensioen;
- b. idem, indien de leeftijd van 45 jaar nog niet is bereikt: onderstand volgens nader vast te stellen regelen, gevolgd door evenredig pensioen vanaf het tijdstip dat de 45-jarige leeftijd bereikt is (uitgesteld pensioen). De onderstandsperiode telt niet mede voor pensioenberekening.
- c. voor ambtenaren in vaste dienst met een dienstdienst van minder dan 10 jaren: onderstand volgens nader vast te stellen regelen;
- d. voor ambtenaren in tijdelijke dienst (sinds 1-3-'42) onderstand volgens nader vast te stellen regelen (art. 2 lid 5 der Wet).

Basis voor de garantie van wachtgelden en pensioenen.

Basis voor nagenoeg alle verleende garanties zijn de rechten, die men zou kunnen ontlenen aan de regelingen, geldende op 5 Augustus 1949, doch overigens toegepast op omstandigheden, die zich op een later tijdstip kunnen voordoen (dienstbeëindiging, overlijden, etc.).

Indien latere regelingen derhalve aanspraak geven op grotere uitkeringen, zal de R.I.S. die kunnen uitkeren, doch is het meerdere niet door Nederland gegarandeerd. Mocht men dus op de Nederlandse garantie moeten terugvallen, dan zal men niet meer ontvangen dan waarop men ingevolge de op 5 Augustus 1949 van kracht zijnde regelingen aanspraak had kunnen maken.

Indien latere regelingen slechts aanspraak geven op geringere uitkeringen, dan waarop men ingevolge de op 5 Augustus 1949 geldende regelingen aanspraak kan doen gelden, zal Nederland het ontbrekende bijpassen (art. 3 en 4 der Wet).

Vaststelling der onderstanden.

Alle hierboven vermelde onderstanden zullen alsnog moeten worden vastgesteld. De vaststelling geschiedt bij Algemene Maatregel van Bestuur, welke binnen drie maanden bij de Wet bekrachtigd zal moeten worden, waarbij de desbetreffende regelingen desgewenst door de Tweede Kamer, gebruik makende van haar recht van amendement, zullen kunnen worden gewijzigd (art. 2 lid 8 der Wet).

In deze regelingen zullen zowel de duur als de grootte van de onderstand geregeld moeten worden, waarbij rekening zal worden gehouden met den aard van het dienstverband, de dienstdienst, de leeftijd en de gezinssterkte van betrokkene.

Vrije overtocht naar Nederland.

Ambtenaren in vaste dienst, die afvloeien wegens volbrachte dienstdienst, wegens een voortijdig verleend ontslag of wegens ontslag op grond

van als redelijk erkende motieven en volgens de op 5 Augustus 1949 geldende bepalingen van het verlofs- en overtochtsreglement aanspraak kunnen maken op vrije overtocht naar Nederland, kunnen van dit recht gebruik maken, hetgeen door Nederland is gegarandeerd (art. 2 lid 1 der Wet). Deze ambtenaren en hunne gezinnen kunnen dus reizen in de klasse, waarop zij volgens de geldende klasse-indeling recht hebben.

Ambtenaren in tijdelijke dienst, alsmede zij die afvloeien ingevolge het bepaalde in artikel 2 leden 4 en 5 der Wet („vrijwillige” afvloeiing, resp. afvloeiing aan het einde van de 5-jarige periode) genieten eveneens vrije overtocht naar Nederland. Hun is evenwel het recht op een bepaalde klasse onttrokken. Gegarandeerd wordt slechts een overtocht op redelijke voorwaarden. De inhoud van deze redelijke voorwaarden wordt bepaald door uitvoerende instanties; de Wet bindt hen tot niets.

Ten aanzien van ambtenaren in tijdelijke dienst is het recht op vrije overtocht beperkt tot hen, die, indien zij in vaste dienst waren geweest, naar het oordeel van een door de Kroon in te stellen commissie zouden hebben voldaan aan de criteria, neergelegd in artikel 3 van het verlofsreglement.

De interpretatie van het begrip „gezinsleden”, die mede voor vrije overtocht in aanmerking komen, geschiedt geheel volgens de geldende regelingen (art. 2 lid 7 der Wet).

Voorwaarden voor realisatie der garantie.

Aan het genot van uitkeringen ten laste van Nederland op grond van de bepalingen der Garantiewet is de voorwaarde verbonden, dat men zich vóór 27 December 1951 metterwoon in het Koninkrijk der Nederlanden zal hebben gevestigd. Heeft die vestiging alsdan nog niet plaats gevonden, dan worden de uitkeringen gestaakt om eerst te worden hervat, nadat zulks wél het geval is.

Het Koninkrijk der Nederlanden omvat Nederland, Suriname, de Nederlandse Antillen en **Nieuw Guinea**, voor zolang dit laatste Rijksdeel binnen het Koninkrijk blijft.

Er bestaat geen verhaal op hetgeen ingevolge deze bepaling aan uitkeringen is gederfd, terwijl de periode van staking niet medetelt voor de berekening van pensioen. Voor hen die een gegarandeerd wachtgeld genieten, dat alsnog door pensioen zal worden gevolgd, is zulks van belang!

Een door de Kroon in te stellen commissie is bevoegd van het ter zake bepaalde dispensatie te verlenen (art. 5 lid 1 juncto art. 8 lid 1 sub. a der Wet).

Zolang onderstanden, wachtgelden en pensioenen door de R.I.S. worden betaald, is er, althans volgens de bestaande regelingen, geen sprake van enige vestigingsplicht, anders dan die welke door de vigerende transferbepalingen indirect wordt opgelegd.

Behoudens dispensatie door dezelfde commissie, gaat het recht op garantie door Nederland evenzeer verloren met ingang van de datum,

waarop een nieuw dienstverband met de Regering der R.I.S. wordt aangegaan (art. 5 lid 2 der Wet). Dit verlies der garantierechten is definitief.

Aanvaarding van passende arbeid.

Aan hen, die in het genot zijn van uitkeringen ten laste van Nederland op grond van de Garantiewet, wordt voorts de verplichting opgelegd om een hem door de Nederlandse Regering aangewezen betrekking te aanvaarden, die naar de aard dezer functie redelijkerwijs in overeenstemming kan worden geacht met zijn opleiding en ervaring. In dit opzicht zijn zij met Nederlandse wachtgelders en onderstand-genietenden gelijkgesteld en is het Koninklijk Besluit van 3 Augustus 1922 tot regeling van de toekenning van wachtgeld aan burgerlijke Rijksambtenaren op hen van overeenkomstige toepassing. De beoordeling of de aangewezen betrekking passend moet worden geacht dan wel als niet-passend kan worden geweigerd, is in handen gesteld van een door de Kroon ingestelde commissie. Indien deze commissie de aangeboden arbeid passend acht, heeft weigering verlies van garantierechten ten gevolge (art. 7 lid 1 der Wet).

De verplichting tot aanvaarding van passende arbeid eindigt op 50- resp. 55-jarige leeftijd, t.w. de leeftijd waarop een Indisch ambtenaar normaliter wegens volbrachte dienstdtijd pensioengerechtigd zou zijn geworden.

Het is duidelijk, dat de verplichting tot het aanvaarden van arbeid niet bestaat, zolang als een niet door Nederland aangevulde uitkering ten laste van de R.I.S. genoten wordt en dus niet op de Nederlandse Garantie teruggevallen behoeft te worden.

Anti-cumulatiebepalingen.

In artikel 7 lid 2) wordt op de uitkeringen ten laste van Nederland op grond van de Garantiewet een anti-cumulatie-regeling gesteld, ter voorkoming, dat deze uitkeringen zonder meer zullen kunnen worden genoten boven uit — al dan niet verplichte — arbeid verkregen inkomsten. Indien betrokkene uit enigerlei hoofde — dus ook uit hoofde van een particuliere werkkring — een inkomen uit arbeid verwerft, zal op de garantie-uitkering een korting worden toegepast, die tot dit inkomen uit arbeid in dezelfde verhouding staat als deze uitkering tot zijn voormalig Indische activiteits-inkomsten.

Voorbeeld.

De ambtenaar genoot een activiteitssalaris van f 600,—. Hij ontvangt hierover ten laste van Nederland een garantie-pensioen van 40% of f 240,—.

Hij verwerft zich of hem wordt aangewezen arbeid, die een inkomen van f 200,— oplevert.

Hij ontvangt deze f 200,— onverkort, doch van de garantie-uitkering wordt 40% van f 200,— of f 80,— gekort, zodat hij uit dien hoofde slechts f 240,— verminderd met f 80,— of f 160,— ontvangt.

Aan garantie-uitkering en inkomen uit arbeid tezamen heeft hij nu een totaal inkomen van $f\ 600,- + f\ 200,- = f\ 360,-$.

De arbeid heeft hem boven de garantie-uitkering dus f 120,— in **stede** van f 200,— opgeleverd.

Zodra het inkomen uit arbeid ophoudt, wordt hij weer in het genot van een garantie-uitkering van f 240,— gesteld.

Onnodig te vermelden, dat ook deze anti-cumulatie-regeling uitsluitend van toepassing is op garantie-uitkeringen ten laste van Nederland en niet op uitkeringen door de R.I.S.

In de R.T.C.-overeenkomst zijn ook anti-cumulatie- en tewerkstellingsbevoegdheden in handen van de R.I.S. gelegd.

Uitkeringen in Nederlands courant.

Voor zover uitkeringen uit hoofde van de bepalingen der Garantiewet in Nederland plaats vinden, zullen van de op 5 Augustus 1949 geldende regelingen afgeleide bedragen à pari in Nederlands courant worden uitbetaald. Men ontvangt deze bedragen derhalve in Nederlandse guldens.

Indien derhalve door wijziging in de koersverhouding tussen de Nederlandse en Indonesische munteenheid omrekening van het door de R.I.S. uit te keren bedrag plaats vindt en zulks zou resulteren in een geringere uitkering in Nederlandse guldens dan waarop men ingevolge de op 5 Augustus 1949 geldende bepalingen bij uitkering à pari aanspraak zou hebben, zal Nederland het ontbrekende bijpassen.

Indien evenwel omrekening van door de R.I.S. uit te keren bedragen tot hogere uitkering zou leiden, dan waarop men ingevolge de op 5 Augustus 1949 geldende bepalingen bij uitkering à pari aanspraak zou hebben, zal uitbetaling dier uitkering ten laste van de R.I.S. mogelijk zijn, doch is het meerdere niet door Nederland gegarandeerd.

Hetzelfde is het geval, indien de devaluatie van de Indonesische munteenheid de Indonesische Regering zou nopen tot verhoging van de Indonesische bezoldiging en het daaruit afgeleide wachtgeld of pensioen hoger zou zijn dan waarop men ingevolge de op 5 Augustus 1949 geldende regelingen aanspraak zou hebben. Ook in dat geval is het meerdere door Nederland niet gegarandeerd.

Daarentegen zal wijziging van de koopkracht van het Nederlandse betaalmiddel ten opzichte van de huidige de Nederlandse Regering aanleiding kunnen geven om de grondslagen voor de berekening der garantie-uitkeringen te herzien. De Wet geeft hiervoor geen verdere aanwijzingen (art. 6 der Wet).

Commissies en beroepsinstanties.

De navolgende taken zijn aan door de Kroon in te stellen commissies opgedragen.

- 1e. De beoordeling of een ambtenaar, die niet daadwerkelijk aan de wederopbouw in Indonesië heeft medegewerkt, hiertoe wel bereidheid heeft getoond (art. 1 sub IIa der Wet).
- 2e. Beoordeling voorafgaande aan een eventueel ontslag of er van de afvloeiende ambtenaar al dan niet mag worden verlangd, dat hij de dienst voortzet (beoordeling redelijkheid van ontslagmotieven; art. 2 lid 1 der Wet).

- 3e. Beoordeling achteraf van de redelijkheid van ontslagmotieven (art. 2 lid 2 der Wet).
- 4e. Beoordeling of dispensatie kan worden toegestaan van de verplichting tot vestiging metterwoon binnen het Koninkrijk (art. 8 lid 1 sub a der Wet).
- 5e. Beoordeling of afwijking kan worden toegestaan van de eis, dat weder in dienst treden van de Regering der R.I.S. verloren gaan van garantierechten ten gevolge zal hebben (art. 8 lid 1 sub a der Wet).
- 6e. Beoordeling of een tijdelijk ambtenaar, indien hij in vaste dienst geweest ware, zou hebben voldaan aan de criteria van artikel 3 van het Verlofsreglement (art. 2 lid 6 der Wet).
- 7e. Beoordeling of een aangeboden betrekking al dan niet terecht als niet passend kan worden geweigerd (art. 8 lid 1 sub b der Wet).
- 8e. Beoordeling of betrokkene nog door andere anti-cumulatie maatregelen wordt getroffen dan neergelegd in artikel 7 lid 2 der Wet en ervoor te waken, dat in totaal geen kortingen worden opgelegd tot een hoger bedrag dan door dit Wetsartikel worden voorgeschreven.
- 9e. Beoordeling of een ambenaar wegens misdragingen het recht op beroep op de Garantiewet moet worden ontzegd (art. 8 lid 1 sub d der Wet).

Hoewel de Wet zulks geheel aan de Regering overlaat, mag verwacht worden, dat twee commissies zullen worden ingesteld, waarvan één zetelende in Nederland, de ander in Indonesië. Behoudens taken, die specifiek tot de sfeer der in Nederland zetelende commissie zullen behoren (taken sub 7e en 8e), zal het wellicht in hoofdzaak door de verblijfplaats van betrokkene worden bepaald, door welke commissie zijn zaak behandeld zal worden. Zo zal de preventieve beoordeling van ontslagmotieven vermoedelijk in Indonesië, de repressieve wellicht het meest in Nederland moeten plaats vinden.

Voorts schijnt het in de bedoeling te liggen om de in Nederland zetelende commissie te doen optreden als advies-instantie in gevallen van beroep op de beslissingen der in Indonesië zetelende commissie.

De Memorie van Toelichting zegt invloed van de betrokken vakorganisaties op de samenstelling der commissies nadrukkelijk toe.

Kort-verbanders.

Voortijdige beëindiging van een kort-verband, zowel indien verleend door de R.I.S. als wel op verzoek met als redelijk erkende ontslagmotieven, heeft de contractueel vastgelegde gevolgen van een tussentijds verbreken van dit verband om uitsluitend bij de dienst gelegen redenen.

Voor kort-verbanders, die de dienst voortijdig zouden willen beëindigen zonder dat hunne ontslagmotieven als redelijk zijn erkend, heeft de Wet generlei gevolgen. Zij zullen dus door de Regering der R.I.S. kunnen worden verplicht tot alle contractueel vastgelegde consequenties van een door betrokkene verbroken verband.

Bedienaren van de Godsdienst en leerkrachten bij het Bijzonder Onderwijs.

Bedienaren van de Godsdienst, welke door de voormalige Regering als Overheidsdienaren werden bezoldigd, behoren niet tot hen, die in dienst van de Regering der R.I.S. zijn overgegaan. Over hun positie, zomede over die der leerkrachten bij het Bijzonder Onderwijs zal tussen de Regeringen van Nederland en van de R.I.S. nader overleg worden gepleegd (art. 6 van het accoord).

Het is derhalve nog niet zeker welke verplichtingen de Regering van Indonesië te hunnen aanzien op zich genomen heeft. Beide groepen vallen echter wél onder de Werking der Garantiewet; zij zullen als Overheidsdienaren in den zin dier Wet worden beschouwd (Kamerdebatten naar aanleiding van de motie Meyerink).

Overheidspersoneel in niet ambtelijk dienstverband.

Artikel 9 der Wet schept de mogelijkheid om bij Algemene Maatregel van Bestuur garanties te stellen ten behoeve van personen, die in ander dan ambtelijk dienstverband voor hunne inkomsten geheel of gedeeltelijk van de geldmiddelen van Indonesië afhankelijk zijn.

BIJLAGEN.

HET R.T.C. ACCOORD.

OVEREENKOMST INZAKE DE POSITIE VAN DE BURGERLIJKE OVERHEIDSDIENAREN IN VERBAND MET DE SOVEREINITEITSOVERDRACHT.

Het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1.

Op het tijdstip van de soevereiniteitsoverdracht neemt de Regering van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië in haar dienst over alle alsdan bij de Regering van Indonesië in vast of tijdelijk dienstverband of op kortverband werkzame burgerlijke overheidsdienaren, waaronder begrepen het onder deze Regering ressorteende personeel van de op de voet van de artikelen 119, 121 en 123 van de Indische Staatsregeling ingestelde zelfstandige gemeenschappen.

Artikel 2.

De Regering van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië aanvaardt met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 3, 4 en 5, alle rechten en verplichtingen, welke Indonesië op het tijdstip der soevereiniteitsoverdracht heeft ten aanzien van de in artikel 1 bedoelde overheidsdienaren en de gewezen overheidsdienaren alsmede de nagelaten betrekkingen.

Artikel 3.

De Regering van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië zal gedurende een periode van twee jaren na de soevereiniteitsoverdracht geen wijzigingen in de op het tijdstip van de soevereiniteitsoverdracht geldende rechtspositiebepalingen van de in artikel 1 bedoelde overheidsdienaren, voor zover en voor zolang zij de Nederlandse nationaliteit bezitten, te hunnen nadele aanbrengen.

Artikel 4.

De Regering van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië heeft het recht reeds terstond na de soevereiniteitsoverdracht de in artikel 1 bedoelde overheidsdienaren te herschikken en te selecteren.

Artikel 5.

Met behoud van het beginsel, dat op verzoek steeds ontslag wordt verleend ook gedurende de in artikel 3 bedoelde overgangsperiode, geldt ten aanzien van de in hetzelfde artikel bedoelde overheidsdienaren voor een voortijdige dienstbeëindiging het navolgende:

- a. bij eervol ontslag niet op verzoek, zowel in als na de overgangsperiode verleend door de Regering van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië om redenen van dienstbelang, buiten schuld of toedoen van betrokkene, is de op het tijdstip van ontslag geldende afvloeiingsregeling van toepassing. De kosten hiervan komen ten laste van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië. Voor ontslagen in de overgangsperiode als hier bedoeld geldt de afvloeiingsregeling, in bijlage dezes neergelegd.
- b. bij ontslag op verzoek verleend in de overgangsperiode heeft de betrokkene geen aanspraak op een uitkering door of vanwege de Regering van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië.
- c. bij ontslag op verzoek verleend na afloop van de overgangsperiode tengevolge van zodanige wijziging in de dienstvoorwaarden, dat ter beoordeling van de Regering van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië doordienen van betrokkene niet in redelijkheid kan worden gevegd, zal een op het tijdstip van ontslag geldende afvloeiingsregeling van toepassing zijn.

Artikel 6.

1. Onder Overheidsdienaren bedoeld in de voorgaande artikelen zijn niet begrepen de bedienaren van de godsdienst, die in hun bediening door de Regering van Indonesië als ambtenaren worden bezoldigd.

2. Over de positie van deze groep, alsmede van de op de voet van het „Pensioenreglement voor bijzondere leerkrachten” gepensioneerden zal nader overleg tussen de Regeringen van het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië worden gepleegd.

**

BIJLAGE BIJ DE OVEREENKOMST INZAKE DE POSITIE VAN DE BURGERLIJKE OVERHEIDSDIENAREN IN VERBAND MET DE SOUVEREINITEITSOVERDRACHT.

AFVLOEIINGSVOORWAARDEN.

A. Overheidsdienaren in vaste dienst.

De dienstbeëindiging gaat gepaard met een opwachtgeldstelling gedurende ten hoogste vijf jaren of zoveel korter als nodig is

om de volgens de bestaande bepalingen voor toekenning van normaal pensioen vereiste dienst- en leeftijd te bereiken. Het wachtgeld bedraagt gedurende de eerste twee jaar 60% van de eerste f 500,— en 40% van het restant van de laatstelijk genoten activiteitswedde, en vervolgens 40% van die wedde, in beide gevallen tot een maximum van f 750,— 's maands. Na beëindiging van de wachtgeldperiode wordt, indien alsdan een voor pensioen medetellende diensttijd van tenminste 10 jaar is bereikt, **onafhankelijk van de leeftijd een pensioen toegekend**, berekend volgens de bestaande pensioenbepalingen, vermeerderd met 4% van de pensioengrondslag, voorzover daardoor een totaal van 40% van die grondslag niet wordt overschreden.

B. Overheidsdienaren in tijdelijke dienst en vóór 1 Maart 1942 in dienst getreden.

De dienstbeëindiging gaat bij een diensttijd van tenminste 10 jaar gepaard met toekenning van een onderstand bij wijze van wachtgeld gedurende ten hoogste één jaar of zoveel minder als nodig is om, wanneer de betrokkenen in vaste dienst waren geweest, de voor toekenning van normaal pensioen vereiste dienst- en leeftijd te bereiken. De onderstand bij wijze van wachtgeld bedraagt 30% van de activiteitswedde, tot een maximum van f 175,— 's maands, ongeacht de geldende duurte- en gezinstoelagen. Na beëindiging van de wachtgeldperiode, welke binnen de keerkringen doorgebracht voor het geheel en buiten de keerkringen doorgebracht voor de helft als diensttijd zal gelden, wordt, indien alsdan een diensttijd van tenminste 15 jaar is bereikt, onafhankelijk van de leeftijd een onderstand bij wijze van pensioen toegekend ten bedrage van $\frac{4}{5}$ van het pensioen, hetwelk in overeenkomstige gevallen krachtens het bepaalde sub A. aan overheidsdienaren in vaste dienst zou toekomen.

C. Kortverbanders.

Aan de dienstbeëindiging worden verbonden de contractueel vastgelegde gevolgen van een tussentijdse verbreking van het dienstverband om uitsluitend bij de dienst gelegen redenen.

D. De bestaande opzeggingstermijnen zijn als volgt :

voor ambtenaren in vaste dienst	1 maand
voor ambtenaren in tijdelijke dienst, die na het ontslag nog inkomsten blijven behouden	2 maanden
voor ambtenaren in tijdelijke dienst, die na het ontslag geheel buiten inkomsten geraken (dit zijn dus de na-oorlogse tijdelijken).	1 maand,
vermeerderd met 1 maand voor elk vol jaar dienst, tot een maximum van	3 maanden.

E. Indien de wachtgelders en gepensioneerden bedoeld sub A voldoen aan de criteria neergelegd in de artikelen 2 en 3 van het Buitenlands

Verlofreglement, zal aan hen, voorzover zij niet reeds uithoofde van het Overtochtsreglement daarop aanspraak kunnen doen gelden, vrije overtocht naar Nederland worden verleend op de voet van de terzake bestaande bepalingen, met verval van alle eventuele aanspraken op vrije terugreis naar Indonesië.

- F. 1. Op uit hoofde van deze regeling toegekend evenredig pensioen of onderstand bij wijze van pensioen, wachtgeld of onderstand bij wijze van wachtgeld, wordt een bedrag gekort, berekend naar een percentage van het inkomen uit arbeid, gelijk aan het voor de berekening van de uitkering van overheidswege toegepaste percentage van de grondslag.
2. Aan ambtenaren die in het genot zijn van in de voorgaande alinea bedoelde van overheidswege toegekende inkomsten kan, voorzolang zij de leeftijd van 55 jaar nog niet hebben bereikt, de verplichting tot het aanvaarden van passende arbeid worden opgelegd.
3. Ingeval de aangeboden passende arbeid niet wordt aanvaard, zal een zelfde percentage als bedoeld in de eerste alinea van het verzuimde inkomen worden gekort.
-

DE GARANTIEWET.

GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET TOT VASTSTELLING VAN ZEKERE WAARBORGEN JEGENS BEPAALDE GROEPEN BURGER- LIJKE OVERHEIDSDIENAREN EN GEWEZEN BURGERLIJKE OVERHEIDSDIENAREN VAN INDONESIE EN HUN NAGELATEN BETREKKINGEN.

Wij JULIANA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is met het oog op de overgang naar een nieuwe rechtsorde zekere waarborgen van het Rijk jegens bepaalde groepen burgerlijke overheidsdienaren en gewezen burgerlijke overheidsdienaren van Indonesië en hun nagelaten betrekkingen bij de wet vast te stellen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

Deze wet verstaat onder:

I. overheidsdienaren:

burgerlijke landsdienaren van Indonesië en personen in dienst van de zelfstandige gemeenschappen, ingesteld op de voet van de artikelen 119, 121 en 123 der Indische Staatsregeling,

a. die op 5 Augustus 1949,

hetzij in vaste dienst waren,

hetzij werkzaam waren op een kortverband, waaraan recht op vrije overtocht naar Nederland is verbonden,

hetzij in tijdelijke dienst waren sedert een aan 1 Maart 1942 voorafgaand tijdstip,

voorzover zij op 5 Augustus 1949 Nederlander waren en zolang zij deze status behouden;

b. die na 5 Augustus 1949, doch vóór het tijdstip van de overdracht van de souvereiniteit met instemming van Onze Minister van Overzeese Gebiedsdelen werkzaam zijn gesteld in vaste dienst of op kortverband, waaraan recht op vrije overtocht naar Nederland is verbonden,

voorzover zij op het tijdstip van werkzaamstelling Nederlander waren en zolang zij deze status behouden.

II. gewezen overheidsdienaren:

a. personen, die op 1 Maart 1942 in dienst waren, na Augustus 1945 in overheidsdienst aan de wederopbouw van Indonesië daadwerkelijk hebben medegewerkt, dan wel daartoe bereid zijnde, naar het oordeel van een commissie als bedoeld in artikel 8, daartoe door omstandigheden buiten hun wil verhinderd zijn geweest, vóór 5 Augustus 1949 uit de dienst zijn ontslagen en op het tijdstip van hun ontslag tot de onder I letter a omschreven categorieën behoorden, voorzover zij op het tijdstip van het ontslag Nederlander waren en zolang zij deze status behouden;

b. op of na 1 Maart 1942 doch vóór het tijdstip van de overdracht van de souvereiniteit in dienst van het Land of van een der onder I genoemde zelfstandige gemeenschappen getreden tijdelijke krachten, die wegens in en door de dienst bekomen letsel of gebreken zijn of uiterlijk vijf jaren na het tijdstip van de overdracht van de souvereiniteit zullen zijn ontslagen, voorzover zij op 5 Augustus 1949 Nederlander waren en zolang zij deze status behouden.

III. nagelaten betrekkingen:

degenen, die na het overlijden van een persoon, die behoorde tot een der onder I of II genoemde categorieën of daartoe zou hebben behoord, welke direct of indirect ten laste van de begroting van Indonesië of van de begroting van een der onder I genoemde zelfstandige gemeenschappen wordt of placht te worden gebracht, voorzover zij op het tijdstip, waarop zij recht op deze uitkering verkrijgen of hebben verkregen, Nederlander zijn en zolang zij deze status behouden.

Artikel 2.

1. Behoudens het bepaalde in de artikelen 5 en 7 en met inachtneming van het bepaalde in artikel 6, garandeert het Rijk aan de overheidsdienaren bij bijëindiging, uiterlijk vijf jaren na het tijdstip van de overdracht van de souvereiniteit, van het in artikel 1 onder I bedoelde dienstverband, de voldoening van alle rechten en aanspraken, welke hun bij toepassing van de op 5 Augustus 1949 van kracht zijnde regelingen voor het geval van een eervol ontslag uit de dienst dan wel eervolle beëindiging van het kortverband toekomen, indien — ter beoordeling van een commissie, als bedoeld in artikel 8 — :

a. is voldaan aan de voor eervol ontslag uit de dienst met recht of aanspraak op pensioen of onderstand dan wel eervolle beëindiging van een kortverband gestelde voorwaarden, of

b. niet is voldaan aan de sub a bedoelde voorwaarden, ontslag is verleend anders dan op eigen verzoek, en dit ontslag niet is te wijten aan eigen schuld of toedoen, of

c. ontslag is verzocht wegens wijzigingen in de rechtspositie, de dienstvoorwaarden, de dienstverhoudingen, of de levensomstandigheden van de betrokken overheidsdienaar of van de betrokken groep van overheidsdienaren, welke van dien aard zijn, dat voortzetting van het dienstverband in redelijkheid niet kan worden verlangd.

2. Indien een overheidsdienaar of een groep van overheidsdienaren vermeent te verkeren in een geval als bedoeld in lid 1 sub c. en voor onmiddellijke dienstneerlegging redenen te hebben van zodanig dringende aard, dat het oordeel van een in artikel 8 bedoelde commissie niet kan worden afgewacht, zullen de garanties eveneens worden verwezenlijkt, indien de commissie achteraf van oordeel is, dat wordt voldaan aan het in lid 1 sub c bedoelde criterium. In afwachting van de beslissing van deze commissie, wordt aan de overheidsdienaar een onderstand toegekend krachtens door Ons op voordracht van Onze Ministers van Overzeese Gebiedsdelen en van Financiën vast te stellen regelen.

3. In de gevallen, bedoeld in lid 1 sub a, mits het ontslag noch op verzoek, noch wegens welbewezen ziels- of lichaamsgebreken is verleend, alsmede in de gevallen, bedoeld in lid 1, sub b en c, zal de garantie zich uitstrekken tot de gevolgen, zoals omschreven in de afvloeiingsvoorwaarden, behorende bij de overeenkomst inzake de positie van de burgerlijke overheidsdienaren in verband met de souvereiniteitsoverdracht, met dien verstande, dat het in bedoelde afvloeiingsvoorwaarden onder B genoemde bedrag van f 175,— 's maands ten deze wordt gesteld op f 300,— 's maands voor kostwinners en op f 225,— 's maands voor niet-kostwinners.

4. Behoudens het bepaalde in de artikelen 5 en 7 en met inachtneming van het bepaalde in artikel 6 garandeert het Rijk aan de overheidsdienaren in vaste dienst en aan overheidsdienaren in tijdelijke dienst sedert een aan 1 Maart 1942 voorafgaand tijdstip, indien zij binnen het in het eerste lid bedoelde tijdvak van vijf jaren op eigen verzoek de dienst verlaten, een onderstand krachtens door Ons op voordracht van Onze Ministers van Overzeese Gebiedsdelen en van Financiën vast te stellen regelen.

5. Behoudens het bepaalde in de artikelen 5 en 7 en met inachtneming van het bepaalde in artikel 6 garandeert het Rijk, indien bij het verstrijken van het in het eerste lid bedoelde tijdvak van vijf jaren de de dienst wordt beëindigd,

aan overheidsdienaren in vaste dienst, voorzover en voorzolang zij de pensioengerechtigde dienst- en leeftijd nog niet hebben bereikt,

a. een onderstand, krachtens door Ons op voordracht van Onze Ministers van Overzeese Gebiedsdelen en van Financiën vast te stellen regelen;

b. na beëindiging van de onder a bedoelde onderstand, indien zij op het tijdstip van ontslag op een dienstdaag van tenminste 10 jaar kunnen wijzen, een volgens de voor hen op 5 Augustus 1949 van kracht zijnde bepalingen berekend evenredig pensioen, zodra zij de leeftijd van 45 jaar hebben bereikt;

aan overheidsdienaren in tijdelijke dienst sedert een aan 1 Maart 1942 voorafgaand tijdstip:

een onderstand, krachtens door Ons op voordracht van Onze Ministers van Overzeese Gebiedsdelen en van Financiën vast te stellen regelen.

6. Bij toepassing van de garantie, bedoeld in de leden 4 en 5, wordt aan de overheidsdienaren, die voldoen aan de criteria, neergelegd in de artikelen 2 en 3 van het Buitenlands verlofsreglement 1937, en hun gezinsleden een vrije overtocht naar Nederland gegarandeerd op redelijke voorwaarden. Bij toepassing van de garanties, bedoeld in de leden 1, 2, 4 en 5, wordt aan de overheidsdienaren in tijdelijke dienst sedert een aan Maart 1942 voorafgaand tijdstip, die, indien zij in vaste dienst waren, naar het oordeel van een commissie, bedoeld in artikel 8, zouden voldoen aan de criteria, neergelegd in artikel 3 van het Buitenlands verlofreglement 1937, en hun gezinsleden een vrije overtocht naar Nederland gegarandeerd op redelijke voorwaarden.

Als gezinsleden worden alleen erkend de leden van een gezin, omschreven in artikel 2 van het Koninklijk Besluit van 22 Juni 1916, no. 13, („Indisch Staatsblad” 1916, no. 605), houdende vaststelling van het Overtochtsreglement, zoals dat Koninklijk Besluit herhaaldelijk werd aangevuld en gewijzigd.

7. Bij het vaststellen van de regelen, bedoeld bij de leden 2, 4 en 5, zal voor het bepalen van de onderstanden rekening worden gehouden met de aard van het dienstverband, de dienstdtijd en de leeftijd alsmede met de gezinsgrootte van de betrokken overheidsdienaar, met dien verstande, dat deze onderstanden voor overheidsdienaren in vaste dienst gedurende twee jaren na de datum van dienstbeëindiging niet minder zullen bedragen dan

a. voor kostwinners 50 ten honderd van de eerste f 500,— en 30 ten honderd van het restant van de laatstelijk vóór of op 5 Augustus 1949 genoten activiteitswedde, voorzover deze een bedrag van f 1.250,— 's maands niet te boven gaat.

b. voor niet-kostwinners 40 ten honderd van de eerste f 500,— en 20 ten honderd van het restant van de laatstelijk vóór of op 5 Augustus 1949 genoten activiteitswedde, voorzover deze een bedrag van f 1.250,— 's maands niet te boven gaat,

een en ander onder het voorbehoud, dat, indien aan de betrokken overheidsdienaren op grond van dit artikel een andere uitkering wordt toegekend, deze uitkering gerekend van de datum van dienstbeëindiging in de plaats treedt van de genoten onderstand.

8. Binnen drie maanden na de vaststelling van een regeling, als in de leden 2, 4 en 5 bedoeld, wordt door Ons een voorstel van wet aan de Staten-Generaal gedaan tot bevestiging van die regeling. De bevestiging geschiedt in de vorm van vaststelling van de betreffende regeling, al dan niet gewijzigd, bij de wet.

Artikel 3.

Behoudens het bepaalde in de artikelen 5 en 7 en met inachtneming van het bepaalde in artikel 6, garandeert het Rijk aan de gewezen overheidsdienaren de voldoening van alle rechten en aanspraken, welke als gevolg van het hun verleende ontslag voortvloeien uit de op 5 Augustus 1949 van kracht zijnde regelingen.

Artikel 10.

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag, volgende op die van haar afkondiging. Zij kan worden aangehaald als „Garantiewet Burgerlijk Overheidspersoneel Indonesië”.

Lasten en bevelen, dat deze in het „Staatsblad” zal worden geplaatst en dat alle Ministers Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven:

De Minister-President,
De Minister van Overzeese Gebiedsdelen,
De Minister zonder Portefeuille,
De Minister van Financiën,
De Minister van Sociale Zaken.

**REGLEMENT OP HET VERLENEN VAN VERLOF NAAR HET
BUITENLAND AAN BURGERLIJKE LANDSDIENAREN. *)**

Staatsblad 1937 No. 462.

Artikel 1.

1. Verloven door te brengen in Europa kunnen worden verleend wegens ziekte en wegens langdurige dienst.

2. In bijzondere gevallen kan de G. G. vergunning verlenen verloven als in het vorig lid bedoeld buiten Europa door te brengen, zulks zoveel mogelijk op de voet van dit reglement en met dien verstande, dat voor overtocht van Landswege niet meer te goed wordt gedaan dan indien het verlof in Europa werd doorgebracht.

Artikel 2.

1. Verlof wegens ziekte en wegens langdurige dienst kan, met uitzondering van hen, die bij bijzondere regelingen van het genot van verlof zijn uitgesloten, in het algemeen alleen worden verleend aan Europese ambtenaren, die:

- a. uit Europa naar N.-I. zijn uitgezonden voor de vaste burgerlijke dienst, dan wel voor die dienst zijn aangenomen, dat zij ten deze als uitgezonden krachten kunnen worden beschouwd, zulks ter beoordeeling van den Gouverneur-Generaal, een en ander behoudens het bepaalde in art. 5 (1) van dit reglement.
- b. hier te lande zijn aangenomen en een bezoldiging genieten van f 350,— 's maands of meer, dan wel in het genot zijn van een non-activiteitstraktement of wachtgeld berekend over een dusdanige bezoldiging.

2. Onder ambtenaren worden in dit reglement verstaan burgerlijke landsdienaren in vaste dienst.

3. Voor de toepassing van dit reglement worden met landsdienaren in het genot van non-activiteitstraktement of wachtgeld gelijkgesteld de ambtenaren te zijn geweest, bij gebrek aan plaas in hun vorige rang zijn herplaatst in een lagere betrekking.

Artikel 3.

1. Ten aanzien van Europese ambtenaren, die:

- a. als militair der Land- of Zeemacht zijn uitgezonden en rechtstreeks van de militaire naar de burgerlijke dienst zijn overgegaan.
 - b. in enige vorm van tijdelijk dienstverband zijn uitgezonden en zonder onderbreking van de dienstdienst in vaste burgerlijke dienst zijn overgegaan.
 - c. hier te lande aangenomen en een bezoldiging genieten van f 300,— of meer 's maands, dan wel in het genot zijn van een non-activiteitstraktement of wachtgeld berekend over een dusdanige bezoldiging en die bijzondere belangen in Europa hebben, welke een periodiek verblijf aldaar voor hen gewenst doet zijn.
- a t/m c. kan de G. G. bepalen, dat zij voor wat betreft hun verlofs-aanspraken met voor de vaste burgerlijke dienst uitgezonden ambtenaren worden gelijkgesteld.

2. Als ambtenaren, die bijzondere belangen in Europa hebben, zullen als regel beschouwd worden, zij, die:
- a. hetzij vóór zij naar Nederlands-Indië vertrokken om aldaar een werkkring te zoeken of een betrekking te aanvaarden gedurende de daaraan voorafgaande tien jaren in Europa zijn gebleven, hetzij kunnen aantonen vóór de beëindiging van hun twintigste levensjaar tien jaren in Europa te hebben doorgebracht.
 - b. Bloed- of aanverwanten in de eerste graad der opgaande lijn in Europa hebben, die op het tijdstip, waarop het verlof ingaat, tenminste zes jaren achtereen buiten N.I. vertoeven.

**

RIJKSWACHTGELDENBESLUIT. *)

Staatsblad No. 479.

Vervallen van wachtgeld bij niet aanvaarden ambt of betrekking.

Art. 7. Indien de op wachtgeld gestelde een hem aangeboden ambt of betrekking, die hem in verband met zijn persoonlijkheid en omstandigheden redelijkerwijze kan worden opgedragen, weigert te aanvaarden of ook anderszins, indien hij in de gelgenheid komt om op een wijze, die in verband met zijn persoonlijkheid en omstandigheden voor hem passend kan worden geacht, inkomsten te verkrijgen, daarvan geen gebruik maakt, dan vervalt het wachtgeld voor het bedrag, waarmee het wachtgeld vermeerderd met de verzuimde inkomsten de laatstelijk genoten wedde zou hebben overschreden.

Bij niet opvolgen voorschriften.

De op wachtgeld gestelde is voorts verplicht zich te gedragen naar de voorschriften, die hem door de Minister van Binnenlandse Zaken hetzij in het algemeen, hetzij voor enig bijzonder geval worden gegeven, strekkende om tot het verkrijgen van een ambt of betrekking of een andere bron van inkomsten te geraken. Bij niet nakoming van die voorschriften kan het wachtgeld geheel of ten dele worden vervallen verklaard.

Achterwege blijven of toekenning verminderd bedrag wachtgeld.

De bepalingen van dit artikel vinden overeenkomstige toepassing voor de ambtenaar, wien het voornemen is medegedeeld om zijn betrekking op te heffen of de inrichting van het dienstvak, waarbij hij werkzaam is, zodanig te veranderen, dat hij overbodig zal worden, in deze voege, dat, indien zodanig ambtenaar een ambt of betrekking weigert of niet van een gelegenheid gebruik maakt, als bedoeld in het eerste lid, de toekenning van wachtgeld achterwege blijft of slechts tot een verminderd bedrag geschiedt en dat bij niet-opvolging van de voorschriften, als bedoeld in het tweede lid, de toekenning van wachtgeld achterwege kan blijven of slechts tot een verminderd bedrag geschieden.

*) Slechts de artikelen, die in de Garantiewet worden genoemd, zijn (uit deze regelingen) afgedrukt. De rest werd als niet ter zake doende weggelaten.